

VARHAISKASVATUS

Tiedolla ja taidolla johtaminen, älykäs sopeuttaminen

- Varhaiskasvatuksessa ei ole otettu lyhytaikaisia tai kesäloma-ajan sijaisia, vaan sijaistamiset hoidettu talon sisäisesti varhaiskasvatustilan määrittelemän mitoituksen, käyttö- ja täyttöasteen sen mahdollistaessa
- Lasten syntyvyyden lasku huomioitu henkilöstön palkkaamisessa / tehtävien yhdistämisessä
- Varhaiskasvatustalouksellinen uudistus; kolmitasoinen lapsen tuki otettu käyttöön tuen käsikirjan ja tukiprosessin muodossa

Monipuoliset ja saavutettavat kulttuuri-, liikunta- ja luontoaktiviteetit

- Yhteistyö kirjaston kanssa (PELAA-hanke, KIKE-hanke, Lukeva varhaiskasvatus)
- Lukeva varhaiskasvatus -pilotti (OPH) tammi-kesäkuu -23
- Kunnan kulttuurihyvinvointi- ja kulttuurikasvatussuunnitelma otettu käyttöön
- Kunnan pelikasvatussuunnitelma otettu käyttöön 1.8.23 alkaen

Kuntalaisten liikunta-aktiivisuus lisääntyy

- lähimetsän hyödyntäminen lasten liikunnan lisääjänä
- Liikkuva varhaiskasvatus -toiminta, lasten liikuntasuosituksista toteutetaan varhaiskasvatuspäivän aikana, liikuntavastaavien tapaaminen ja koulutus liikunnan lisäämiseksi
- varhaiskasvatus (lapset ja henkilöstö) osallistunut Unelmien liikuntapäivään toukokuussa

Kuntalaisten kokemus osallisuudesta vahvistuu ja heillä on mahdollisuus vaikuttaa elinympäristönsä asioihin

- ukrainalaisten lasten osallistuminen varhaiskasvatustoimintaan ilman kotikuntaoikeutta - kotouttaminen ja suomen kielen taidon kehittyminen edistää osallisuutta
- varhaiskasvatuksen edustaja kohtaamispaikka Puuhalassa
- KOKOAVA-ruokakasvatustalouksellinen hanke 2023
- henkilöstön koulutus (mm. lapsen mieli)
- Liikenneturvallisuusviikon tempaus huoltajille ja lapsille
- Toiminnallinen vanhempainilta yhdessä Eloisan lapsiperhepalveluiden kanssa

Talous

- varhaiskasvatuksen asiakasmaksutulot pienentyneet asiakasmaksulakimuutoksen vuoksi
- mäntyharjalaisten lasten varhaiskasvatustalouksellisten palvelujen ostaminen toisesta kunnasta vähentynyt
- ruokapalvelut ulkoistettu ja kustannukset siirretty palvelujen ostoon
- henkilöstön palkkaaminen tarpeen mukaisesti
- alle 3-vuotiaiden lasten voimakas osallistumisasteen kasvu päiväkodissa
- perhepäivähoitajien siirtyminen kiinteään kuukausipalkkaan nostaa perhepäivähoidon palkkakustannuksia
- perhepäivähoidon ryhmät toimivat vajaana
- Toimintakateprosentiksi muodostui 97,4 %

PERUSOPETUS / MÄNTYHARJUN YHTENÄISKOULU

Tiedolla ja taidolla johtaminen, älykäs sopeuttaminen

- Koulupäivän rauhoittamiseksi pyritään tekemään opetusjärjestelymuutoksia kesken lukuvuoden mahdollisimman vähän, mutta pedagogisen kokonaistarkastelun tarvetta on tunnistettu: luokkatilojen määrä ja koko vaikuttavat opetusryhmittelyyn, mutta myös hyvinvointia tukevan koulupäivän järjestämiseen (tilapainetta on purettu käyttämällä lukion kanssa yhteisiä luokkatiloja ja hyödyntämällä ulkoalueita)
- S2-opetusta on vahvistettu ja järjestelyitä päivitetty
- yhteistyötahoina kouluarjessa näkyvät mm. koulunuorisotyö, kerhotyö, nuorten yrittäjäyys, liikuttaminen, kirjasto
- toiminnallista yhteistyötä perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen välillä mm. tiedonkulun parantamiseksi kehitetään jatkossa
- alueen hankkeilla ja maksuttomien koulutusten tuella on vahvistettu osaamista (maksuton konsultointi, OPH:n rahoittamat koulutukset mm. johtoryhmälle)
- harjoittelijoiden harkittu vastaanottaminen on tuonut lisäresursssia

Monipuoliset ja saavutettavat kulttuuri-, liikunta ja luontoaktiviteetit

- kulttuurikasvatussuunnitelma on jaettu opettajille tutustuttavaksi, vastuutahojen aktiivisuudella on suunnitelman mukaisesti toteutunut koululaisille mahdollisuus maksuttomiin kulttuurielämyksiin (baletti, elokuvat, retket yms.)
- koulupäivien yhteydessä maksuton kerhotoiminta toteutuu koulukerhojen ja Harrastamisen Mäntyharjun mallin kerhoina: harrastustarjonnasta on tiedotettu 2.9.2023 järjestetyn tapahtumalauantain lisäksi mm. Wilmassa sekä kunnan kotisivuilla (Yhtenäiskoulu harrastaa) ja kysely tulevan lukuvuoden kerhotoiveista on tiedusteltu keväällä
- kirjastoyhteistyön kehittämiseen on nimetty vastuupettajat ja yhteistyötä on toteutettu suunnitelman mukaisesti
- koulun tapahtumien suunnittelussa huomioidaan yhteistyötahoja monipuolisesti (mm. koulun alkaessa näkyvä liikenteessä turvaaminen, yu-kisojen toimitsijat, seurakuntien yleishumanistinen yhteistyö mm. ryhmäytymispäivissä)
- liikuntasalivuorojen lisäksi koulun tiloissa on ollut mm. kansalaisopiston ja musiikkiopiston toimintaa

Kuntalaisten liikunta-aktiivisuus lisääntyy

- oppilaiden liikunnallisuutta on tuettu mahdollisuudella Urheiluakatemia-toimintaan
- oppilaille tarjotaan valinnaisuutta liikunnan ja retkeilyn kursseilla
- oppilaiden liikunnallisuutta mitataan MOVE-testillä valtakunnallisen ohjelman mukaisesti
- oppilaita kannustetaan kävelemään/pyöräilemään koulun lähialueella ja kuljetusten noutopaikoille
- huoltajailloissa on tiedotettu Mäntyharjun maksuttomista liikuntaneuvonnan palvelusta

Kuntalaisten kokemaa osallisuutta vahvistuu ja heillä on mahdollisuus vaikuttaa elinympäristönsä asioihin

- opetussuunnitelman mukaisina koululaisten osallisuuden rakenteina toimii oppilaskunta sekä yhteisöllinen oppilashuoltotyöryhmä, johon kyselyiden ja luokkaedustajien sekä luokkakokousten kautta on mahdollisuus osallistua
- huoltajien osallisuuden ja ideoinnin kanavina toimivat mm. luokkatoimikunnat, huoltajaillat, vanhempainyhdistys sekä kyselyt

- koulu kutsuu kohdennetusti huoltajia sekä jatkossa myös isovanhempia avointen ovien päivään

Talous

- palkkakustannuksissa näkyy ennakoimattomien pitkien sijaisjärjestelyjen kustannuksia
- henkilöstön poissaolojen sijaisjärjestelyihin ei ole juuriaan saatavissa kelpoisuuden omaavaa henkilöstöä: sijaisjärjestelyjä on hoidettu sisäisin järjestelyin mahdollisuuksien mukaan opettajien 'hyppytunneilla', koska ohjaajien irrottamista perustehtävästään on pyritty vähentämään
- S2-opetuksen järjestelyiden lisäämisellä on tavoiteltu tarvitseville tuki edetä opinnoissaan suomen kielellä
- Toimintakatteeksi muodostui 98,7 %

LUKIO

Tiedolla ja taidolla johtaminen, älykäs sopeuttaminen

- Lukion opetuksessa moduulit ja kurssit ovat menneet suunnitelman mukaisesti
- Alkaneen lukuvuoden kurssitarjotin on tehty opiskelijoiden valintojen mukaisesti, samalla huomioiden
- taloudellinen puoli
- Työtehtäviä muutettu alkaneelle lukuvuodelle, tulevaisuuden tarkastelua silmällä pitäen

Monipuoliset ja saavutettavat kulttuuri-, liikunta- ja luontoaktiviteetit

- Liikunnanopetuksen eri moduuleissa monipuolista harrastamista niin urheilualueella, luonnossa, kuin Kisalassakin
- Lukio pääsi mukaan Liikkuva opiskelu -pilottihankkeeseen

Kuntalaisten liikunta-aktiivisuus lisääntyy

- Urheileville opiskelijoille on tarjolla urheiluakatemia valmennusta
- Opiskelijoilla on mahdollisuus kokeilla opetussuunnitelman mukaisesti liikunnan eri muotoja.
- Mahdollisesti pysyvän liikuntaharrastuksen löytyminen
- Opiskelijoiden liikunta-aktiivisuuden lisääminen pilottihankkeen myötä
- Yhteistyö ESLi:n kanssa jatkuu, keväällä välitunti aktiviteetteja, liikuntapäivä
- Liikkuva opiskelu pilottihankkeessa mukana olo
- Liikuntatutoreiden toiminta koulupäivän aikana otettu käyttöön

Kuntalaisten kokema osallisuus vahvistuu ja heillä on mahdollisuus vaikuttaa elinympäristönsä asioihin

- Aktiivinen opiskelijakunta toimii yhdessä opettajien kanssa. Tapahtumia ja toimintaa on runsaasti
- Osa opiskelijakunnan jäsenistä toimii myös aktiivisesti nuorisovaltuustossa.
- Opiskelijoiden osallistaminen Yritysvauhdittamo hankkeeseen

Talous

- Lukion opetus ja siihen liittyvä toiminta etenee suunnitelman mukaisesti
- Koulukuljetuksiin liittyvät kustannukset koholla
- Tuntikehystä on pienennetty yli kymmenellä tunnilla
- Toimintakateprosentiksi muodostui 96,7 %

KANSALAI SOPISTO

Tiedolla ja taidolla johtaminen, älykäs sopeuttaminen:

- Oppilashallintojärjestelmän tilastotoiminnot otettu käyttöön kehittämistyön tueksi
- Vakihenkilöstö ja kolme tuntiopettajaa suorittanut tuotekehitystyön erikoisammattitutkinnon
- Perustettu kuuden muun opiston kanssa yhteinen e-opisto.fi -koulutusportaali
- Hankerahoitusta kohdennetaan todellisten tunnistettujen kehittämistarpeiden rahoittamiseen

Monipuoliset ja saavutettavat kulttuuri-, liikunta ja luontoaktiviteetit:

- Matkailualan digitaalisia koulutuksia kehitetään
- Kokeileva musiikkikomedia käsikirjoitettu, ohjattu ja esitetty täysille katsomoille
- Kehitetty ja toteutettu Mäntyharju musiikkiviikko -tapahtuma
- Toteutettu Mäntyharjun Tilkkumessut -tapahtuma

Kuntalaisten liikunta-aktiivisuus lisääntyy:

- Aloitettu liikuntaneuvontaa kehittävä koulutuskokeilu
- Uudistettu liikunnan kurssitarjonta
- Koulutettu opettajia liikuntaneuvontaan (yhteistyössä Liikuntaan! -hankkeen kanssa)

Kuntalaisten kokema osallisuus vahvistuu ja heillä on mahdollisuus vaikuttaa elinympäristönsä asioihin:

- Opiskeltu ja kokeiltu oppimismuotoilua, joka korostaa asiakkaan osallistumista koulutuksen suunnitteluun ja arviointiin, kehitetty useita uusia asiakaslähtöisiä kursseja
- Vahvistettu ja suoraviivaistettu koulutuksen markkinointia ja myyntiä sosiaalisen median myyntitoiminnoilla
- Tuotetaan lapsille kerhoja mm. Harrastamisen Suomen mallin tueksi
- Kehitetään nuorille uudenlaisia kursseja ja hanketoimintaa (Vauhdittamo-hnake)
- Runsaasti monipuolista ikääntyneille suunnattua toimintaa (kurseja ja tapahtumia)

Talous:

- Menot ja tulot kohtuullisen hyvin tasapainossa
- Tulot ylittivät hankerahoituksen ja onnistuneen koulutuksen myynnin ansiosta
- Sopeutettu taloutta vähentämällä tuntikehystä noin 800 tunnilla (verrattuna 2022)
- Kansalaisopiston toimintakatteeksi muodostui 103,75 %

KIRJASTO

Tiedolla ja taidolla johtaminen, älykäs sopeuttaminen:

- Laadittu kansallinen ja alueellinen vertaileva tilastotarkastelun oman toiminnan kehittämiseksi (lautakunnassa 5/2023)
- Yhteensovitettu talousarvion investointien ja kehittämishankkeiden tarpeet toisiinsa
- Kirjaston tapahtumat kunnan tapahtumakalenterissa ja Finnassa 11/2023 lukien

Monipuoliset ja saavutettavat kulttuuri-, liikunta ja luontoaktiviteetit:

- Kehitetty ja käyttöön otettu lasten kulttuurikasvatusympäristö
- Kehitetty ja käyttöön otettu lapsille ja nuorille suunnattu musiikkistudio
- Kehitetty ja käyttöön otettu uusi pelaamisen oppimis- ja elämysympäristö

Kuntalaisten liikunta-aktiivisuus lisääntyy:

- Hankittu kokoelmaan lainattavia urheiluvälineitä
- Hankittu kokoelmaan lainattava kuntosalikortti (1 vk per asiakas)

Kuntalaisten kokema osallisuus vahvistuu ja heillä on mahdollisuus vaikuttaa elinympäristönsä asioihin:

- Kehitetty ja käyttöön otettu nuorten tila sekä etätuotä tukeva yhteisöllinen työtila
- Lisätty kirjaston osallistumista ja näkyvyyttä kunnan järjestämissä tapahtumissa
- Lisätty ja systematisoitu yhteistyötä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukion kanssa

Talous:

- Menot ja erityisesti palkkakulut ylittyivät usean eri hankkeen omarahoitusosuuksien vuoksi
- Tulot ylittyivät hankerahoituksen ja asiointipisteen viranomaismaksutuottojen ansiosta
- Kirjahankintoja vähentämällä katettiin negatiivista toimintakatetta
- Toimintakateprosentiksi muodostui 106,4 %

NUORISOPALVELUT (VALMIS)

Tiedolla ja taidolla johtaminen, älykäs sopeuttaminen

- Nuorisopalveluilla on ammattitaitoinen ja monialainen henkilökunta, mikä mahdollisti laadukkaan palvelun myös vaihtelevissa ja haasteellisissa oloissa.
- 3 nuorisotyöntekijää suoritti tuotekehitystyön erikoisammattitutkinnon. Koko nuorisopalvelun henkilökunta osallistui valtakunnallisille nuorisotyön koulutuspäiville ja kaksi nuorisotyöntekijää osallistui Itä-Suomen alueellisille nuorisotyön koulutuspäiville.
- Säännölliset tiimipalaverit pidettiin sivistysjohtajan kanssa vähintään kerran kuussa.
- Sijaistimme tiimin sisäisesti.
- Nuorisopalvelut mukana hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen tiimissä (HYTE)

Monipuoliset ja saavutettavat kulttuuri-, liikunta- ja luontoaktiviteetit

- Nuorisopalvelut tarjosivat nuorille maksutonta matalan kynnyksen harrastustoimintaa ja tapahtumia, jotka tukevat kulttuuri-, liikunta- ja luontoaktiviteetteja (matalan kynnyksen lajikokeilut, kuntosali, musakellari, ateljee).
- Jaoimme Nuorisobändeille avustuksia.
- Olemassa olevista kulttuuri-, liikunta- ja luontoaktiviteeteista tiedotettiin nuorten käyttämällä alustoilla ja järjestettiin mm. Lajikokeiluja.
- Järjestimme nuorten kanssa nuorille suunnatun päättäritapahtuman, joka kokosi illan aikana n. 150 nuorta yhteen.

Kuntalaisten liikunta-aktiivisuus lisääntyy

- Nuorten työpajalla pidettiin viikoittainen liikuntapäivä.
- Kaikille avoimet matalan kynnyksen harrastusmahdollisuudet. Kevään ja kesän aikana järjestettiin mm. sup-lautailua, repovesiretki, pihapelejä, padel-kokeiluja.
- Paikallisten seurojen kanssa kehitettiin yhteistyötä.

Kuntalaisten kokema osallisuus vahvistuu ja heillä on mahdollisuus vaikuttaa elinympäristönsä asioihin

- Nuoret itse suunnittelivat ja olivat mukana alusta saakka toteuttamassa päihdeetöntä päättäriä.
- Kokeiltiin uutta tapaa osallistua hyvinvointi- ja päihdepalveluiden kehittämiseen Seppo –pelin avulla, yhteistyössä koulun kanssa.
- Järjestimme lukiolla hyvinvointi-iltapäivä opiskelijoiden ehdottamien teemojen mukaisesti yhteistyössä eloisan kanssa.
- Nuorten kesätyöt ja Paras kesätyö ikinä -kampanja kannusti nuoria vaikuttamaan omaan ympäristöön ja kehittämään Mäntyharjun kesäajan toimintaa.
- Nuorisovaltuustotoiminta oli aktiivista ja sitoutunutta. Teimme yhteistyötä myös oppilaitosten opiskelijakunnan hallitusten kanssa.
- Teimme kyselyjä nuorille ja pyysimme palautetta järjestämistämme tapahtumista. Asiakaspalautteen perusteella voimme kehittää palveluja entistä paremmiksi ja vastaamaan vielä paremmin tarvetta.
- Järjestimme erilaisia tapahtumia ja toimintaa, joissa nuorten oli mahdollisuus kohdata toisiaan ja viettää aikaa yhdessä. Nuorisotilatoiminnan puitteissa ja kesäajalla. Järjestettiin mm. Nuorten juhannusetkot. Kutsuimme tapahtumiin myös kesäasukkaiden nuoria (Mökille pakotetut – kampanja tavoitti noin 10 kesäasukasnuorta).
- Järjestimme Sitran tulevaisuuden trendit -kisakatsomo Askeleella, Ystävänpäivätempauksen yhtenäiskoululla ja hyvinvointipajan Lukiolaisille.
- Toteutimme nuorten varjobudjetointikokeilu yhteistyössä Sitran ja Nuva Ry:n kanssa.

Talous

- Kulut toteutuivat noin 30 000 € arvioitua suurempana ja tuotot noin 10 000 € pienempinä
- Henkilökustannuksia nosti ennalta arvioitua suuremmat palkankorotukset
- Aineet ja tarvikkeet ylittivät mm. välttämättömien kalustohankintojen vuoksi
- Toimintatuotot pienenevät AVI-rahoituksen vähentymisen vuoksi
- Toimintakate toteutui 137,94 %

KULTTUURIPALVELUT

Tiedolla ja taidolla johtaminen, älykäs sopeuttaminen:

- Kulttuuripalvelut mukana hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tiimissä (HYTE)
- Kulttuurikasvatussuunnitelmaa (Mäntyharjun kulttuuripolku) noudatettu yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa
- Kulttuurikasvatus- ja kulttuurihyvinvointisuunnitelmat ohjaavat kulttuurituotantoa
- Kulttuurituottaja osallistunut Yhteisölähtöinen kunta -valmennukseen.
- Kinon toiminta turvattu, pienten askelten kehittäminen käynnistetty, uusia kokeiluja
- Museon toiminta turvattu kesäksi 2024
- Tapahtumatuotanto organisoitu tiimipohjaiseksi toiminnaksi, päällekkäisyydet poistettu kulttuuritapahtumatuotannosta

Monipuoliset ja saavutettavat kulttuuri-, liikunta ja luontoaktiviteetit:

- Mahdollisuus osallistua kulttuuritapahtumiin on kuntalaisten perusoikeus.
- Kulttuuritilaisuuksia järjestetään eri ikäryhmille ja eri asemassa oleville kuntalaisille.
- Oma tuotannon osuutta kasvatettu kulttuuritapahtumatuotannossa

- Palvelutalokiertueet osittain omana tuotantona yhteistyössä Eloisan kanssa
- Kulttuurin saavutettavuutta lisätty maksuttomilla tapahtumilla
- Hävikkiruoan jakelun yhteydessä jaettu vapaalippuja kulttuuritapahtumiin sekä vappuna tarvikkeita lapsiperheille ja jouluna askartelu- ja piirustustarvikkeita.
- Kulttuuripalvelut on tarjonnut teatterilippuja työpajatoiminnassa
- Tapahtumia pyritään järjestämään esteettömissä tiloissa, kuten Kulttuurisalissa

Kuntalaisten liikunta-aktiivisuus lisääntyy:

- Kulttuuripalvelut osallistuu liikuntatapahtumiin ja niiden suunnitteluun (tiimi)

Kuntalaisten kokema osallisuus vahvistuu ja heillä on mahdollisuus vaikuttaa elinympäristönsä asioihin:

- Kulttuuriavustukset tukevat kuntalaisten omatoiminta tekemistä ja sitä kautta osallisuutta.
- Tapahtumat monipuolistavat kulttuuritarjontaa ja tekee siitä kuntalaisten näköistä
- Kulttuuripalvelut tekee monipuolista yhteistyötä mäntyharjalaisten yhdistysten, yritysten ja yksityishenkilöiden kanssa tapahtumien järjestämisessä
- Mäntyharju Kinossa kuunnellaan aktiivisesti kuntalaisten esittämiä elokuvatoiveita ja niitä pyritään toteuttamaan kohtuullisen nopealla aikataululla.
- Museo on tarjonnut monipuolisen näyttelyn ja myös omatoimisia palveluja (Pakopeli "Ajan takaa")
- Tapahtumissa ollaan läsnä ja kohdataan kuntalaisia.

Talous:

- Kulttuuripalveluja ostetaan mahdollisuuksien mukaan paikallisilta toimijoilta, muistaen monipuolisen kulttuuritarjonnan takaaminen kuntalaisille.
- Kulttuuripalvelujen ostettaessa valinnassa on käytetty taiteellista tasoa, hintaa ja sisällön monipuolisuutta (esim. Ilokuvafestivaalit)
- Kulttuuritoiminnan palkkakulut ja palvelujen ostot saatu hallintaan (tiimi)
- Toimintakateprosentiksi muodostui 71,51 %